

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, poštni pr. 104.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1—Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostopna vrsta 2/25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 13.

Sobota 12. februarja 1927.

Leto II.

Branimo koalicijsko pravo!

Kdo ruši ustavo in zakone.

Ministrstvo za notranje zadeve je sporočilo železničarskemu Savezu, da ne more vzeti na znanje predložena društvena pravila, kar naj z drugimi besedami pomeni, da se železničarjem ne priznava koalicijska pravica!

Ministrstvo je dostavilo železničarski organizaciji to sporočilo brez vsakršne motivacije; ministrstvu se ne zdi vredno, da bi povedalo, iz katerih modrih državnih ali drugih razlogov se odreka železniškemu osebju pravo organizacije in združitev v svojem poklicnem sindikatu, da branijo svoje iz dneva v dan teptane in zasmehovane eksistencijske pravice.

Pravijo, da smo ustavna država, da je ustava temeljna karta države, da smo zakonito urejena država, da se ustava in da se zakoni ne smejo rušiti. In ti zakoni določajo, da vživa vsak državljani neomejeno pravo združevanja — pa se sam minister za notranje stvari prav nič ne obotavlja, brskirati zakon in odrediti najštevilnejši kategoriji jugoslovanskih delavcev pravico organizacije in organizirane akcije za ohranitev svoje ogrožene eksistence!

Marsikaj je že preizkusilo in pretrpelo naše delavstvo v svoji osamosvojenosti in osvobojeni domovini v tej povojni dobi, toda ta najnovejši napad buržuazne vlade na njegove najprirodnejše pravice pre-sega vsa dosedanja nasilja!

Po obliki je pa sploh ta čin svojevrsten dokaz, da se vlada niti najmanj ne sramuje svojega početja in da ne skuša več niti formalno prikriti in kakorkoli opravičiti svoje nezakonitosti.

Vprašati si moramo sedaj, kaj je pravzaprav v tej državi delavstvu še dovoljeno? Da svobodno pocep ob cestnem jarku, ne da bi smelo izpričati svoj gnjev in brniti z združenimi močmi svoje capinsko jugoslovansko proletarsko življenje!

Jugoslovanski proletariat je doslovno pribit na križ. Propada v največji bedi in pomanjkanju, večino tega proletariata ugonablja že več let, strašna brezposelnost, kar ga pa ne muči in ubija brezposelnost, dela za tako sramotno nizke plače in je tako izkoriščen, da komaj diha. Dolžnost vlade, ki bi kolkaj zaslužila to ime, bi bila, da tem bednim žrtvam njene politične in gospodarske nesposobnosti pomaga, da jim da vsaj to, kar daje brezposelnim delavcem vsaka druga, še tako grobo kapitalistična država: skromno podporo, socialno zaščito in pomoč. Naša patriotska in za narod skrbna vlada je pa minjenja, da je nasilno dušenje vsake odporne akcije s strani delavstva prvo in glavno in da so prvo in glavno izjemne odredbe in represivna sredstva — delovni narod pa naj molči in patriotsko pocrka v bedi in jezi!

V vrsto onih jugoslovanskih delavcev, ki so najsrabotnejše izkoriščani in davljeni, spadajo nedvomno baš železniški delavci in nastav-

ljenci. Tako slabo, kakor pri nas, niso plačani železničarji v nobeni drugi državi. Kvalificirani delavci na železnici zaslužijo mesečno po trdem in skrajno napornem delu kvečjemu do 1000 Din, da ne govorimo o pomožnih delavcih, katerih plače so še nižje! In ob taki plači naj železničar in naj njegova družina živita in naj prekipevata zadovoljnosti! Država kot delodajalec se je pokazala še bolj brezsrčna in izkoriščevalna kot privatni delodajalci! Da so se v teh razmerah in v očigled splošnega pogina, ki jim je pretih železničarji, po težkih letih razcepa, jeli spet organizirati, da rešijo potom skupne organizacije vsaj golo življenje, je pač razumljivo. Vladi pa ni bila očitno železničarska organizacija po godu, hotela se je že vnaprej zavarovati proti vsaki akciji s strani železniškega osebja in je sedaj v to svrhu planila po železničarskem Savezu, ki je bolj in bolj pridobival na moči. Tako je vlada še enkrat pokazala, kako pojmuje socialne naloge in socialne dolžnosti moderne buržuazne države.

Po sredi je pa še drugi razlog. Z imenovanjem generala kot strokovnjaka za ministra prometa, se je napravilo prvi korak v smeri popolne militarizacije našega prometa. Novi minister bi moral po narejenju vladnih časopisov rešiti propadajoči promet, v resnici pa gre vse prej za najstrožjo militarizacijo prometa z vsemi svojimi običajnimi, nič kaj prijetnimi in za promet koristnimi posledicami.

Da se bo promet uredil in dvignil, ne verjamemo, in so nas dosedanje odredbe in ukrepi novega ministra vse prej kot prepričali, da se bo naš promet aktiviziral in saniral.

Za enkrat je izvršenega v smeri sanacije le toliko, da so se izdale nekatere odredbe in navodila čisto sekundarnega pomena, medtem pa promet še vedno v redu propada, zato se je pa stopilo izgaranemu in izstradanemu železniškemu osebju toliko bolj na vrat ter povrhu še razpustilo njegovo strokovno organizacijo!

Tako se dela pri nas na sanaciji prometa!

In na učvrstitvi državnih zakonov, zlasti v pogledu ljudskih pravic, v pogledu prirodnega in v ustavi zagaraniranega prava združevanja in obrambe!

Kako bo delavstvo odgovorilo na ta napad?

Ali bo našlo v sebi toliko moči, da prisili vladodržce vsaj do spoštovanja onih zakonov, ki so jih sami skovali?

Kako bo še posebej slovensko železničarstvo sodilo in obsodilo klerikalne zaveznike vlade, ki gazi osnovno koalicijsko pravo delavstva?

Uverjeni smo, da bo naše delavstvo znalo dopovedati vladi v učinkoviti obliki, da bo na njena vedno hujša nasilja reagiralo tako, da bo naenkrat prestala smatrati delavstvo za večno pokorne sužnje!

Prvi vladni napad na samoupravne skupščine.

Volitve v samoupravne skupščine niso izpadle za vlado tako, kakor je ona računala. Zato se sedaj toliko bolj ukvarja z mislijo, da bi komaj izvoljene oblastne skupščine že od vsega začetka okrcala in po možnosti sploh zadavila. Komaj dober teden dni nas še loči od prve seje novoizvoljenih samouprav, pa vemo dosedaj o stališču in predlogih vlade za redno in uspešno delovanje samouprav le toliko, da je vlada izdala uredbo, po kateri se oblastni odbori ne bodo sploh volili po proporciji, kakor to določa zakon, in se prvi seji samoupravnih skupščin ne bo predložil provizorični proračun, da bi mogle skupščine pričeti takoj z delom! Ta ministrska uredba izroča že vnaprej samoupravne skupščine večinskimi ple-menskim strankam v svobodno eksploatacijo, kar se pa Slovenije tiče, v absolutno oblast klerikalne stranke. Oblastni odbor bo izključno klerikalni, in kar je glavno, bo lahko po svoji volji skliceval ali ne redne seje plenuma. S to uredbo je vlada

izročila Slovenijo klerikalni stranki, in vse kaže, da so pravzaprav klerikalci šli v vlado in sprejeli vse ponižujoče pogoje sodelovanja z radikalni le za ceno, da jim vlada izroči slovensko samoupravo!

Če je stvar povsem taka, kakor je iz dosedanjih poročil in izjav razvidno, potem moramo reči, da so bile samouprave, še predno so se rodile, na smrt obsojene, in da sta prevzeli nase ta krvniški posel bratsko srbska radikalna in slovenska klerikalna stranka!

Očitno je, da bi vlada sploh rada spravila takoj s sveta samouprave, klerikalci pa napravili iz njih drugo, še slabšo kopijo deželnega zbora iz Sušteršičevih časov!

Samouprava je bila zahteva organiziranega delavstva; ono se je najprej borilo za nje. Če je namera vlade in klerikalcev, da se posme-ljujejo ljudskim zahtevam in težnjam, naj vedo, da bo v skrajni sili to ljudstvo znalo braniti samoupravo tudi — izven samih samoupravnih skupščin!

Uljudna prošnja na ministre in poslance SLS.

Med »Jutrom« in »Slovenecem« se vrši ljuta polemika o umestnosti in neumestnosti klerikalnega vstopa v vlado. Glasilo SLS dokazuje presenečeni javnosti, da je nečloveško, sploh grdo in demagogično, če se zahteva od klerikalnih ministrov, da popravijo v nekoliko tednih grehe in napake prejšnjega nekolikoletnega samolastnega režima. »Slovenec« povdarja zlasti, da je bil proračun v glavnem že prej izdelan in določen in da se ne more, dokler se ne postavi vsa naša finančna in davčna politika na pravičnejše in modernije temelje, ničesar izpreminjati ali izboljšati, vsaj kar se tiče davkov in štednje. Je sicer tudi o tem mnenje javnosti različno, pa recimo, da je vendarle res, da ne morejo zaenkrat klerikalni ministri izpremeniti proračuna, da ne morejo na mah uveljaviti svojih nazorov in predlogov o davčni politiki, da ne morejo z ozirom na proračun ukiniti davka na ročno delo — recimo torej, da je res tako in si vprašajmo: Če ne morejo klerikalni ministri zaenkrat ničesar ukreniti in izpreminjati v pogledu vprašani, ki so v zvezi s proračunom in s politiko takozvane štednje, ni dvoma, da jim je pač toliko lažje rešiti vsaj ona vprašanja, ki so lahko rešljiva, ker ne otežujejo budžeta, vsaj ona vprašanja pravimo, ki štednjo naravnost pospešujejo?

Prav nič ne dvomimo, da je v tem drugem slučaju položaj klerikalnih ministrov mnogo lažji.

In da gre vsa njihova dobra volja za tem, da store vsaj v pogledu takih in podobnih vprašanj vse, kar je le mogoče storiti, da bo ljudstvo zadovoljno.

Zato vprašamo: seveda brez nobenega zla namena, zastopnike SLS v vladi, zakaj niso še ukiniteli zakona o zaščiti države?

Po našem skromnem mnenju in računu bi se z ukinitvijo zakona o zaščiti države dalo še precej prištediti. Če se ukine ta zakon, se lah-

ko v samem ministrstvu za notranje stvari takoj reducira lepo število referentov in drugih takih organov, s čimer bi se pravzaprav le pospeševalo politiko štednje in olajšalo sprejetje proračuna.

Vemo prav dobro, da je SLS od nekdaj proti zakonu o zaščiti države, vemo, da je ona ponovno zahtevala v parlamentu, odnosno vsaj v svojih resolucijah, da se mora ta zakon ukiniti, nimamo povoda misliti, da je ona to delala le iz agitačnih razlogov, vemo, da klerikalci niso demokrati, vemo, da so vajeni držati besedo in da se oni, kakor je drastično povdarjal na shodu v Celju dr. Korošec,raje odrečejo vsakršnemu sodelovanju v vladi, kakor pa svojemu programu in svojim zahtevam, ki so takorekoč zahtev celokupnega sloven. naroda, vemo kratkomalo, da je SLS programatična stranka in da bo zato delala sedaj potom svojih ministrov in poslancev na ukinitvi zakona o zaščiti države tudi iz razloga, ker je to ona vedno zahtevala in ker se s to ukinitvijo le pospešuje politiko štednje. — Uverjeni smo, da bo moral v tem slučaju celo sam g. Uzunović priznati, da se z ukinitvijo tega zakona ne obremenjuje proračun, pač pa razbremenjuje.

Mi smo si dovolili opozoriti ministre SLS na to vprašanje zgolj zato, da jim pri njihovem težkem poslu pomagamo.

Zato prosimo, naj si to našo zahtevo zapišejo ter čimprej izvedejo.

Ne dvomimo sicer, da imajo stvar tudi sami v evidenci. Pa mislimo, da ne škodi, če jih tudi od svoje strani spomnimo. Prepričani smo, da ni proti ukinitvi tega zakona nobenega, ne finančnega, ne davčnega, ne moralnega pridržka.

In, kakor rečeno, saj je vendar to stara zahteva SLS, izrečena ponovno na shodih, zlasti v Trbovljah in v Ljubljani, ter naglašena in precizirana v neštetihih resolucijah, in predlogih te stranke.

Zato: prosimo torej!

Naročajte in širite „Del. Politiko“.

Debata k volitvam.

Sklepi zaupnikov mariborskega desnega brega.

Preteklo nedeljo se je vršilo v »Ljudskem domu« v Mariboru zborovanje zaupnikov desnega brega, katerega se je udeležilo nad 40 zaupnikov iz vseh važnih krajev — od Poljčan do Lehna — in nekaj tudi iz levega brega.

Zbor je v imenu oblastne organizacije SSJ otvoril sodr. Eržen, ki je povdarjal pomen tega prvega zaupniškega zbora po uspelem volilnem boju.

V predsedstvo sta bila izvoljena ss. Krajnik in Korbun.

K prvi točki je poročal s. Petejan, ki je v daljšem govoru orisal zadnji volilni boj za samoupravne skupščine. Referent je predvsem pojasnil položaj, v katerem smo se nahajali ob razpisu oblastnih volitev ter glavne motive, ki so nas dovedli, da smo postavili enotno listo. Razkrinkal je hinavščino in izdajstvo takozvane »socialdemokratske stranke« (Bernotovec), katera je vzlic temu, da smo ji pustili nosilca liste v dravograinskem in slovenjgraškem srezu (v katerih smo pri zadnjih državnozborskih volitvah dosegli dvakrat do trikrat več glasov, kakor ta skupina) postavila svoje liste v Mariboru, desni breg, in drugod.

Nadalje je referent pojasnil težkoče volilne agitacije. Čas je bil kratek; bili smo brez finančnih sredstev in brez razširjenega tiska. Vzlic vsem tem težkočam smo zlasti na Štajerskem dosegli lepe uspehe. Zadovoljni smo z uspehi v mestu Maribor, Maribor desni breg, Ptuj in drugod. — Navedel je število glasov, ki jih je naša združena lista dobila v posameznih srezih, kakor tudi v celi oblasti, kjer smo dobili skoro 7500 glasov. Ako prištejemo še glasove, katere je naša lista dobila v laškem in brežiškem srezu, ki sta pri volitvah za državno skupščino spadala pod mariborsko oblast, smo dobili 9600 glasov, na katere lahko računamo tudi pri volitvah za državno skupščino. Bernotova takozvana samostojna lista je v vseh teh krajih dobila samo 800 glasov, ki so pa nam odvzeli en ako ne dva mandata.

Z volilnim uspehom smo zadovoljni tudi radi tega, ker se danes s ponosom smatramo za zastopnike velike večine industrijskega proletariata, ker je ta v veliki večini glasoval za združeno listo.

Nato je govornik razpravljal o našem delu po volitvah. Povdarjal je potrebo močne politične organizacije, tiska in dobrega zaupniškega aparata. Priporočal je pogosto sklicanje sestankov in shodov, na katerih bodo izvoljeni poslanci in drugi poročali o delovanju oblastne skupščine in o drugih za delavce in male kmete važnih aktualnih vprašanjih.

V drugem delu referata je poročal o političnem položaju, ki je nastal po vstopu SLS v vlado. Pojasnil je stališče te stranke, ko je bila v opoziciji in danes, ko je v vladi. Pokazal je na njeno demagoško postopanje zlasti v volilnem boju, ko so govorili o demokraciji, davkih, generalih, o delavskih potrebah, in na njeno postopanje sedaj v vladi, kjer kompaktno glasuje proti predlogom, ki jih je še pred meseci sama stavila. Končno je izjavil, da mi ne bomo v demagogiji posnemali SLS s tem, da bi zahtevali nemogoče stvari, kakor tudi nočemo posnemati demokratov, ki zahtevajo od klerikalcev, da bi preko noči odpravili vse grehe, tudi tiste, ki so jih oni zakrivali, ko so bili na vladi.

Od ktero-radikalne vlade pa zahtevamo, da ugodí sledečim našim zahtevam, ki so nujne in za katere ni treba nikakršnih težkih študij in elaboratov, in sicer:

1. Odpravo zakona o zaščiti države;
2. Podaljšanje zaščite stanovanjskih najemnikov;
3. Odpravo davka na ročno delo;
4. Dovolitev kredita za vzdrževanje vseh obstoječih Borz dela;

5. Vrnitev vseh pravic železniskemu osebju, ki so mu bile zadnja leta odvzete;

6. Spremembo volilnega reda za avtonomne občine v Sloveniji na podlagi čistega proporcionalnega zastopstva.

Vse te naše nujne zahteve se z dobro voljo lahko rešijo s predloženim proračunom za leto 1927-28.

Za bližnjo bodočnost pa zahtevamo:

1. Uvedbo starostnega in brezposelnega zavarovanja za vse delavce.

2. Uvedbo popolnega osemurnega delovnika.

3. Popolno svobodo združevanja, zborovanja in tiska.

4. Odpravo sedanjega davčnega sistema z uvedbo progresivnega davka na dohodke.

5. Odpravo sedanjih carinskih mej.

6. Uvedbo popolne samouprave za občine, srez in oblasti.

7. Izvedbo agrarne reforme itd.

S temi našimi zahtevami moramo med ljudstvo, da jih populariziramo in potom ljudskega pritiska uveljavimo.

K poročilu s. Petejana se je vnela živahna debata, v katero je poseglo mnogo sodrugov, ki so se v splošnem strinjali z izvajanjem referenta. Zlasti so se zaupniki pečali z volilnimi uspehi in povdarjali potrebo nadaljnjega skupnega dela. — Sodr. Špeglič iz Laznice je priporočal enotno politično organizacijo in enoten tisk ter svaril pred osebnimi napadi, zlasti v levičarskih listih. Posebno je priporočal, da naj se »Delavska Politika« peča tudi s kmečkimi vprašanji in potrebami.

Sodr. Jelen je govoril o potrebi tiska in priporočal širjenje »Delavske Politike« in dopisovanje v isto, ker le na ta način bomo izvojevali uspehe ohranili.

S. Magdič je priporočal vztrajno agitacijo na deželi in skupno akcijo vseh razrednih organizacij.

S. Jemenšek (Poljčane) je poročal o terorju, ki so ga izvajali klerikalci za časa volilnega boja, ko se niso sramovali javno raz prižniti, da je socialistična stranka poslala v Poljčane denar za podkupovanje volilcev!

Ko so govorili še ss. Vesenjaki, Čeh, Krajnik, Garneš in drugi, je sodrug Petejan v zaključnem govoru reasumiral izvajanja govornikov, zlasti kar se tiče enotne organizacije in tiska ter izjavil, da bo SSJ tudi v bodoče vodila politiko združevanja in se izogibala osebnega boja. To politiko naj tudi pristajši levičarje priporočajo svojim vodstvom.

Slednjič je predlagal izvolitev srezkega agitacijskega odbora, v katerega naj se iz vsakega važnejšega kraja izvoli po enega ali dva zastopnika.

Ta predlog, kakor tudi predlog o naših zahtevah od centralne vlade, je bil soglasno sprejet.

V srezki agitacijski odbor so bili izvoljeni sledeči sodruzi:

Brenčič in Španer za Studence; Krepek in Sluga za Pobrežje; Stronik in Vitez za Tezno; Magdič in Vigeč za Ruše; Špiglič in Fric za Limbuš; Aleš za Radvanje; Druže za Razvanje; Škerbinek za Sv. Lovrenc; Volmut za Fram; Jemenšek za Poljčane; Klinec za Dolgoše; Švajger za Brezno; Pernat za Črešnjevce; Krištof za Polskavo; Zalar za Slivnico in Breznik Albin.

Po izčrpnem dnevnem redu je sodr. Krajnik z lepimi besedami reasumiral uspeh zborovanja in podčrtal izvajanja ss. iz Poljčan in Fram o terorju, ki ga je uganjala črna gospoda in obljubil, da bodo vsi sodruzi stali ob strani vsem sodrugom, ki bodo potrebovali naše pomoči. Pozival je vse na delo za organizacijo, tisk in za širjenje razredne zavesti v mestu in na deželi.

Fašistični bombni atentat v Mariboru.

V noči od četrta na petek, dne 11. februarja, nekako ob četrta na 1. uro je eksplodirala bomba v Koseskega ulici na oknu kleti pod stanovanjem inženirja drž. žel. Dolkowskiga, ki je pa bil ta dan še slučajno odsoten, dočim so storitelji računali s tem, da se je že vrnil. Torej so bili vsekakor zelo dobro poučeni.

Eksplodizija je bila tako silna, da se jo je čulo po vsem mestu. Vendar pa bombni atentat ni uspel tako, kot so si to zamislili storilci. Ako bi bila bomba padla v klet, bi se zgodila lahko največja nesreča, tako pa se je na železnem okenskem okviru odbila. Pač pa so vsled silnega zračnega pritiska na sosednji hiši popokale vse šipe v oknih. Prebivalcev v dotični ulici se je polastila panika. Žene in otroci so jokali in vpili na pomoč. Tako so prečuli noč do jutra.

Po osebnem napadu neznanih storilcev na inž. Dolkowskiga je sedaj sledil bombni atentat, ki bi lahko povzročil strašno katastrofo. Bomba bi bila, če bi padla v klet, porušila del hiše.

Nobenega dvoma ni, da imajo ta atentat na vesti fašistični elementi. Najbrž postojajo kake zveze med osebnim napadom na inž. Dolkowskiga,

ja, ki se je izvršil pred nekaj tedni in sedaj izvršenim bombnim atentatom.

Fašistična svojat, ki je danes še prilično iztrebljena — ostale so samo neznatne skupine temnih elementov — v svoji nemoči, zavita v plašč temne noči, skuša terorizirati mestne prebivalce z bombnimi atentati, ker jih z bataljoni ne more več. Bombni atentatorji so gotovo prav blizu tistih ljudi, ki so vrgli bombo v Götzovo dvorano, potem v pisarno dr. Orosla in ki so v noči pred zadnjimi volitvami sprožili slepe bombe v Koroškem predmestju in v Studencih.

Stvar oblasti je, da pridejo tem banditom čimprej na sled. Krivcev najbrž ne bi bilo treba dolgo iskati, kajti kakšno ozadje imajo napadi na inž. Dolkowskiga, to je splošno znano. Gotovo je eno, da delavci v delavnici drž. žel. nimajo absolutno nobenega povoda za osebne napade na imenovanega inženirja. Da je pa isti, kot »tujec«, trn v peti vsem fašistično nadahnjnim temnim elementom, ki to tudi javno v časopisju izpovedujejo, je gotova stvar.

Skraini čas je, da se ta fašistični teror zlomi in da se krivci čimprej izsede in kaznujejo.

Organizacijski in kulturni problemi socializma.

Pomen izobrazbe za socialiste.

Ljudje razumejo največkrat izobrazbo in šolanje le kot sredstvo, ki naj jim pomaga do zaslužka — kruha. In če se tak človek tem potom dokoplje do svojega smotra, zaslužka — kruha, je največkrat za njega že vse končano in je njegova življenska naloga s tem izpolnjena. Tak človek reducira navadno samega sebe le do majhnega, nevidnega drobca v svetovnem mehanizmu — on postane v pravem pomenu besede delovni stroj, kakor ga je pesnik Čapek v svoji drami RUR naslikal in nazval s pomenljivim izrazom — robot! Ali pa mi socialisti združujemo s pojmom izobrazbe nekaj več kot goli dnevni kruh?

Socialistično svetovno naziranje, čeprav koncentracija in konsolidacija delavskih vrst še ni popolna, venomer zmaguje. Socializem je izpolnil šele prvi del svoje naloge s tem, da je podrli stari svet neresnice. Čaka ga sedaj še druga naloga in to daleko težja: ustvariti novi svet, boljši svet resnice. Iz destruktivnega, nastaja socializem konstruktiven; ni več nobeno megleno strašilo, temveč jasno formiran in kristaliziran cilj. On zahteva sedaj tembolj svobodo, enakost, demokracijo, odstranitev razredne nadvlade buržuazije ter predvsem izboljšanje razmer najširših plasti delovnega ljudstva. Zahteva dosledno ter radikalno reformo o gospodarskem družabnem sistemu, katerega glavni znak bo — gospodarska izravnava. Da, za to nam gre, da izgine absolutistično pravo poseameznika na izkoriščanju svojega

bližnjega, da izginejo razredna nasprotstva in da se uvede socialna enakost!

Ravno radi tega pa je nam treba izobrazbe, posebno socialistične izobrazbe. Ne smemo pozabiti, da je poleg velike udanosti socializmu in socialističnemu delu potrebno tudi zavedno spoznanje končnega cilja in zavestna solidarna volja širokih vrst delovnega ljudstva, da prinese za koristi socializma tudi najtežje žrtve, — zato je pa treba zlasti dobro poznati vsa socialna vprašanja in biti vsestransko pripravljeni na naloge, ki se morajo izvršiti, da čimprej zmagamo. Tako je n. pr. vprašanje socializacije neizmerno kompliciran upravni problem in delavstvo ne sme pozabiti, da je le takrat socializacija možna, opravičena in uspešna, če ne pomeni otežkočenje produkcije! Le takrat bo socializacija koristna za splošnost, če bo resno pomagala dvigniti produkcijo. To pa zahteva, da se že danes potom izobrazbe pripravimo na te in take naloge. Za vse to nam je zlasti poleg tehničnega znanja treba tudi socialistične vzgoje!

Vzgojiti socialističnemu pokretu zavedno in prosvitljeno maso ter dobre politike, novinarje, pisatelje, zgodovinarje, prvovrstne upravne moči — to bodi smoter našega kulturnega dela. Le tako si bo proletariat jačal svoje vrste številno, in kar je glavno, tudi duševno. Ne fraze in ne surova moč, nego trajno izobraževalno delo v tem pravcu more pomagati socializmu do zmage.

Boj ljubljanskega tobačnega delavstva.

Tobačno delavstvo bije že več let trd boj z monopolsko upravo za izboljšanje svojih mezdnih razmer. Kljub vsem protestom in zahtevam, se pa monopolska prava ne gane, marveč rešitev tega vprašanja odlaža leto za leto. Te dni pa se je razširila govorica, da namerava tovarna odpustiti nad 200 delavcev in delavk ter se je 25 tudi že odpovedala služba. Tobiačno delavstvo je zaradi tega sklicalo v torek zvečer protesten shod, na katerem je odločno protestiralo proti nameravanemu odpustu ter ponovno povdarilo svoje zahteve, ki jih je predložilo jeseni monopolski upravi v Beogradu. Kot referent je na shodu nastopil s. Kopač, ki je utemeljil zahteve tobačnega delavstva v obširnem govoru, kateremu se je pridružil tudi tajnik krščansko-socialne zveze. Po soglas-

nom sprejetju resolucije se je sklenilo, da se drugi dan predstavi ravnatelju deputacija, v četrtek pa odide deputacija tobačnega delavstva v Beograd, da predloži položaj delavstva in intervenira v prilog rešitve že jesen vloženih zahtev. Deputacija, ki jo je vodil v sredo k ravnatelju ljubljanske tovarne s. Kopač, je predložila ravnatelju resolucije in objasnila svoje zahteve. V splošnem je dobila deputacija vtis, da tiči glavna krivda na poslovniku, ki je bil delavstvu nekako usiljen. Tobiačno delavstvo se deli v sezone in prave nameščence. Sezonske delavce, čeprav so več let v tovarni, lahko direkcija poljubno odpušča. Ureditev službenih razmer, ali takozvana preveha se pa še vedno ni izvršila, zato grozi tudi vsem starejšim delavcem in delavkam, da jih upokoje kot

PREDNAZNANILO!

Delauska Telovadna Enota „Svoboda“ v Studencih naznanja, da se vrši otvoritev nove telovadnice dne 14. in 15. maja. V teh dneh se vrši v Studencih velik delauski zlet iz vse države. Naprošamo bratska društva, da ne prirejajo v omenjenih dneh v vsej državi nikakih vesellic. — Veselični odbor.

kronske penzioniste, to je, da prejemajo, če se jih upokoji, po 200 do 300 Din mesečne pokojnine. Jasno je, da se nahaja tobačno delavstvo zaradi tega in tudi z ozirom na slabe plače, ki nikakor ne odgovorjajo ne

delu ne življenjskim potrebam, v prav kritičnem položaju in opravičenem boju za svoj življenjski obstanek. V tem svojem boju zasluži tobačno delavstvo vso moralno pomoč celotnega delauskega pokreta.

Proračunska seja mariborskega občinskega sveta.

(Nadaljevanje.)

V ponedeljek, dne 31. jan. se je nadaljevala proračunska seja, na kateri je bil glavni predmet: kritje. G. župan dr. Leskovar je najprej prečital dopis g. velikega župana, ki stavi mestni občini pogoj, da mora ista skleniti, da bo dala 25% od dohodka iz davščine na tujske sobe novo ustanovljeni zvezi za tujski promet. Ako pa ne bi občinski svet tega storil, tedaj ne bi g. veliki župan te davščine odobril. — K besedi se je oglašil s. Bahun, ki je izjavil, da se čudi, kje vzame g. veliki župan toliko poguma, da mestni občini diktira ter ji ukazuje, kako in kaj mora skleniti, sicer da ji odreče odobrenje te in te davščine. Zveza za tujski promet je privatna korporacija; kako pride g. vel. župan od tega, da mestno občino uradno sili do neke dajatve, ki ni z uradom v nikaki drugi zvezi kot vsako drugo društvo? Govornik naglašja, da ni bilo še nikjer analogije, pa niti v stari Avstriji, da bi si državni organ upal v taki obliki nastopati proti javni korporaciji. In kje pa je končno avtonomija mestne občine? Sicer pa to ni prvi slučaj pri g. dr. Pirkmajerju! Ne gre tedaj toliko za vsoto samo, kakor za obliko, v kateri se ista zahteva. — Ravno pred kratkim je mestni obč. svet dovolil že vsoto 10.000 Din za omenjeno zvezo. — Socialistični klub predlaga, da se ton, v kakršnem je g. vel. župan nastopil, zavrne.

Župan je dal predlog na glasovanje, ki je bil soglasno sprejet. Na to se je prešlo na dnevni red.

Referent dr. Jerovšek je poročal, da znaša primanjkljaj 6.674.000 dinarjev, stvarno samo okroglo 600.000 Din, ako se vpošteva vse dosedanje občinske davščine, ki pa se po novem ne smejo več vračunati, ampak je z istimi ravni kot z novimi. G. referent pa je prišel z drugačnimi sklepi na sejo, kot jih je napravil finančni odsek. Finančni odsek je več postavk črtal ali zmanjšal, deloma pa tudi nekatere zvišal, tako da je končno izkazoval redni proračun ca. 300.000 Din prebitka, ako se vpošteva vse dosedanje davščine z zvišano gостаščino za 900.000 Din. Zato pa bi se moralo — po sklepu odseka — znižati 40odstotno davščino na lišno najmarino na 25 odstotkov. Potemtakem bi znašala gostaščina, vodari na in kanalska pristojbina od sedaj 20 odstotkov, toda efektivno za 900.000 Din več. G. referent dr. Jerovšek je pa predlagal: Davščine naj ostanejo vse, razen dinarskega davka, ki se naj ukine v gostilnah. Gostaščina pa naj znaša namesto 20 odstotkov 19, ker se je med tem ugotovilo pri davčni oblasti, da bo najemnina še več znašala, kot je bilo prvotno računano. Nato se je vnela debata in sta govorila gospoda Weixl in Pfrimer.

Sodr. Bahun je stavil v imenu socialističnega kluba predlog, naj se gostaščina določi v enaki višini kot je bila lani, ker so najemniki pač že dovolj visoko obdavčeni in če lišni posestniki zahtevajo naravnost horendne najemnine, tedaj ne gre, da jih še občina pritiska. Vsaka stvar mora imeti svoje meje, pa tudi gostaščina. Kritje pa se naj išče enkrat v drugih davkih, ki ne bodo obremenjevali samo revnega ljudstva, marveč v prvi vrsti tiste,

ki lažje plačajo. Zato predlagamo: Najemninska davščina se naj zniža na 15 odstotkov. Najmarina naj ostane kot dosedaj: 40 odstotkov. Dinarski davek se lahko opusti, to da ne samo v gostilnah, ampak tudi v kavarnah. Zviša pa se naj davščina na osebne avtomobile, od katerih se sedaj skoraj ničesar ne plača. Na luksuzne avtomobile je davščina v vseh občinah v tu- kot tudi v inozemstvu mnogo višja kot pri nas, kjer se plača od avtomobila do 30 HP 500 Din in nad 30 HP pa 750 Din letno. Na Dunaju znaša ta davščina po konjskih silah in sicer od 3600 do 36.000 Din letno. Drugod je sicer nekoliko manjša, vendar znaša tudi na Štajerskem po 112,50 šilingov. Zato predlagamo: Osebne (luksuzne) avtomobile se obdavči po konjskih silah in sicer: 300 Din na konjsko silo. To bo neslo na leto 500.000 Din približno. Četudi se plača še razen tega drž. davek po 3000 Din od komada, tedaj še to vse skupaj ne bo doseglo davščine drugih mest.

Nato se je razvila debata in večina je bila v silni zadregi. Izgovarjala se je na vse mogoče načine, češ: bencin je drag, posestniki avtomobilov si bodo postavili garaže v Lajteršbergu ali pa bodo avto prodali in bog ve kaj še. Samo eden se je našel, ki je podpiral predlog socialistov, ki pa je končno klavarno kapituliral kot vedno, in to je vodja žalostne stranke NSS — g. Tumpej. Zlasti Nemci so nasprotovali socialističnemu predlogu. Ta stranka gre sedaj čez drn in strn s klerikalci in ne zahteva ničesar več za nemško kulturo, ampak samo še visoke najemnine. Sodr. Eržen je to gospodo spomnil na njihove kulturne potrebe, toda dr. Mühleisen ga je zavrnil, češ: to je demagogija. Eržen: Vaše kroglice za klerikalce pa niso bile demagogija?! — Večina je prišla vsled socialističnega predloga, katerega so podpirali narodni socialci, v zagato in župan si ni upal odrediti glasovanja, tem manj, ker je so dr. Bahun predlagal za svoj predlog poimensko glasovanje. Zato je župan prekinil sejo in sklical finančni odsek v njegovo sobo na sejo. Toda seja ni imela drugega uspeha kot da je narodni socialist popolnoma kapituliral in da je našel dr. Jerovšek nov trik. Predlagal je, da se gostaščina sicer zniža za en nadaljni odstotek, t. j. od 19 na 18, da se lišna najmarina zniža samo za 10 odstotkov. Razliko od 150.000 Din pa se krije iz preostanka iz minulega leta. Ta tako skrpni predlog je potem dal župan na glasovanje, ki pa ni dobil potrebne večine, ker sta se kujala gg. Glaser in Tumpej. Župan je bil v strašni situaciji. Sodr. Bahun: Gospod župan, jaz sem predlagal poimensko glasovanje; zakaj niste tega vpoštevali? — Sedaj je odredil župan poimensko glasovanje in glej čudo: Sedaj so glasovali vsi blokaši in tudi g. Tumpej za dr. Jerovškov predlog, kakor tudi g. Glaser. Torej 24 za in 4 proti. To smo socialisti hoteli, da vemo, kdo je za ljudstvo in kdo je proti ljudstvu. Dosegli smo pa vendar znižanje gostaščine saj za 2 odstotka in to je 360.000 D. Prepričali pa smo tudi znižanje tarifov pri kopališču in pokopališču, kakor tudi nameravano odvzemanje popustov za železničarje in razna druga društva.

Iz stranke SSJ.

Krajevnim organizacijam v ljubljanski oblasti. Volitve v oblastne skupščine so za nami. V volilni agitaciji smo opazili, da je delavstvo pripravljeno najaktivnejše sodelovati v našem resnem pokretu. To ugodno razpoloženje naj krajevne organizacije porabijo v prospeh konsolidacije in okrepitve delauskega pokreta. Naše delo pojde v glavnem v dveh smereh: 1. osnovati je povsod zaupniške kroge in krajevne organizacije, 2. razširiti je strankino glasilo v naših organizacijah in med zaupniki ter delavci sploh. Nobenega kraja, nobenega zaupnika, nobene organizacije, kjer imamo le kake stike, ne

sme biti brez našega lista. Zaupniki morajo imeti in čitati strankin list, ker sicer ne morejo slediti delauskega pokretu in njega delovanju in politiki. Dalje vabimo ponovno vse krajevne organizacije, da o svojem stanju, delovanju in drugih važnih pojavih sproti, vsaj pa mesečno poročajo oblastnemu odboru, ki hoče v vsakem slučaju krajevne odbore in zaupnike moralno in kar najbolj podpreti pri njihovem delu. Niti trenutka ne smemo zamuditi s svojo komoditeto, da bomo mogli tudi v bodoče nastopati kot se spodobi za resno stranko, ki hoče nositi rdeči prapor proletarskega razrednega boja.

Oblastni odbor.

Dnevne novice.

»Jutro« se je zadnje dni hudo razpisalo: vstop SLS v centralistično vlado, kapitulacija pred generali, izdajstvo slovenstva, prodana avtonomija, reševanje korupcionistov itd. itd. — vse do stereotipčnosti, dan za dnem, v uvodnikih in brzojavah in beležkah, kakor da bi se bližal sodni dan in bi demokratiški ministri v vladi mogli drugače in boljše delati in postopati, nego ministri SLS. »Jutro« so sicer razmere v Beogradu dobro znane, »Jutro« ve, da mora stranka, ki vstopi v vlado, računati s temi svojevrstnimi razmerami, kleniti pred radikalno stranko in njenimi vse prej kot čednimi vladnimi metodami, ali pa ostati zunaj vlade. Še več: ali pomagati, da se obdrži vsaj neki videz parlamentarne vlade in buržujskega parlamentarizma, ali pa prepušiti državo in ž njo ves narod diktaturi peščice, diktaturi, ki je toliko opasnejša, ker obstoji v naših razmerah utemeljena nevarnost, da se potem diktature ne rešimo več za dolga in težka leta, in da se bodo posledice občutile na vseh poljih za cela desetletja. Zakaj, taka je v jedru stvar, in če »Jutro« piše in piše o izdajstvu SLS in zamolčuje te činenice in ne priznava, da bi v podobnih razmerah niti ministri in poslanci SDS ne mogli drugače, kakor plesati po Uzunovičevi vrvi, ali prepušiti sploh vlado svoji diktatorski usodi, kateri menda itak ne uide, potem piše svoje članke in svoje brzojave le kot agitačni strankarski list, in ne kot največji in najbolj informirani slovenski dnevnik. Dejstvo je, da je politika naših buržujskih strank tako hudo zavozila vladno politiko in delovanje, da stojimo pred popolnim bankrotom. V skrajno nenormalnih razmerah nenormalni politični pojavi. Da bi bila šla SLS v vlado, zato da oškoduje in izda slovenski narod, ne verjame mo, ker je pač že iz egoističnih strankarskih razlogov naravna težnja vsake resne stranke, da vsaj nekaj stvori za svoje volilce, odnosno vsaj v neki pozitivni meri opraviči svoje politično postopanje. Drugo je vprašanje, če se bo SLS sploh posrečilo storiti vsaj nekaj. Mi smo uverjeni, da nič. Kakor ni bilo nič za časa Radića in še prej za časa PP-režima. Morda se bo klerikalcem posrečilo iztrgati radikalom kake male strankarske dobičke, pregnati kakega eksponenta te ali one neljubne stranke, toda to bo odločno premalo, in bo zato SLS pri volitvah izgubila marsikateri glas. Neki italijanski pregovor pravi: »Il diffetto è nel manico«, z drugimi besedami, napaka je v sistemu. Vse naše buržujske stranke so sedaj ujetnice tega sistema. V dnevnem kregu med »Jutrom« in »Slovencem« se zgovorno zrcali ta bridka usoda naših velikih strank. Krive so same. Borbo proti temu sistemu vodi z doslednostjo in pogumom edino organizirani in zavedni proletarijat.

Anketni odbor bi moral predložiti parlamentu svoje poročilo o ko-

rupcijskih aferah. O delovanju tega odbora smo že ponovno pisali. Vendar je zadnje čase izgledalo, da bo iz vsega tega vendarle nekaj, ker je bil pritisk javnosti hujši in hujši. Toda nekaj je javnost, drugo je vlada. In tako se je zgodilo, da je Uzunovič začel zadnje dni pridno konferirati, zlasti konferirati s klerikalci, in rezultat je bil, da je bil predlog opozicije z enim glasom večine odklonjen in da je bil ta glas večine klerikalnega izvora. S tem pridejo korupcijske afere spet pred parlament, ki naj začne spet razjašnjavati in preiskovati, kar znači, da bo treba spet čakati nekaj let, preden bo stvar razjasnjena, z drugimi besedami, da si bo o teh korupcijskih aferah na jasnem šele prihodnja generacija, če jo bodo te stvari kaj interesirale.

Podlistek je moral v tej številki zaradi preoblega gradija izostati.

Ljubljanci ugibajo, kdaj bodo občinske volitve v Ljubljani. Imamo sicer že dolgo komisariat v Ljubljani na magistratu, kar je nedvomno krivično, protizakonito in precej huda kršitev samouprave občine. Mi zahtevamo predvsem izpremembo volilnega reda, ker je bil sedanji volilni red nasilno uveden in pomeni zločin nad občinsko upravo, tembolj zahtevamo izpremembo sedaj, ko se ravno obravnava finančni zakon za leto 1927, s katerim je mogoče, če vladne stranke hočejo, to krivico popraviti. Občinske volitve v Ljubljani se utegnejo vršiti itak že maja meseca in takrat bomo meščanske stranke, ki bodo zanemarile izpremembo volilnega reda za avtonomne občine in Trbovlje v Sloveniji prav pošteno citirali na odgovornost. Imeli smo splošno volilno pravico s čistim proporcem, vemo ceniti to pravico, ker smo se borili zanjo trideset let in da bi si jo sedaj dali kar tako hladnokrvno jemati, tega pač ne sme nihče pričakovati od nas. V boju pridobljene pravice so sveteljske kakor drobtine, ki jih meče buržuazija delavstvu, zato in načelno bomo obsodili vsak korak, ki bi izjalovil to našo zahtevo.

Zakaj bolniško zavarovanje? Prejeli smo: Menda imamo bolniško zavarovanje zato, da dotična oseba, ki plačuje prispevke za bolniško zavarovanja, dobi v slučaju bolezni brezplačno zdravlilo, zdravnika in tudi denarno podporo! Več je slučajev, da v stvari ni tako. Če delavec zbolí, se ga sicer spozna za bolnega, zdravnik pa ga češče prisili nazaj na delo, čeprav ni še okrevan. En slučaj: V Kamnici pri Mariboru stanuje delavka E. M., katera že dolga leta dela v tovarnah in je že precej plačala bolniških prispevkov. Lansko leto, marca meseca, je vsled opeklin na roki zbolela, čez teden dni je pa šla zopet na delo. Lotila se jo je nato pljučna bolezen in je meseca septembra morala vsled slabosti ostati štiri tedne bolna doma in je potem šla ponovno na delo. Bolezen se je medtem poslabšala, zlasti škodi delo v tkalnici bolnim na pljučah in obolela

je spet 2. decembra 1926. Okrožni urad v Ljubljani jo je takoj pozval k dr. Zakrajšek, da jo preišče (za bolno jo je spoznal dr. Novak) in ta je našel, da je izvrstno zdrava in popolnoma za delo sposobna! Menda sta gospod Zakrajšek in pa Okr. urad v Ljubljani mnenja, da navadni delavci lahko pokrepajo, ali pa si na lastne stroške preskrbe zdravnika, zdravila itd? Saj imajo delavci mastne plače! Omenjena se je morala podati na delo, med potom je pa padla v omedlevice in je morala zopet domov. Ko je spet šla k g. dr. Novaku, ji je isti rekel, da je on ne more več poznati za bolno, ker je bila spoznana zdravim! Če pa ne more več na delo, niti za nekaj časa, kaj naj potem začne? Tako je torej ta celi sistem bolniškega zavarovanja zgrajen in zdi se nam, da ta aparat ne čuti in dela vedno z delavstvom in za delavstvo, ki nosi težko težo prispevkov. Čas je že, da se razpišejo volitve v bolniške blagajne, da bo delavstvo prišlo bolj do veljave v tej ustanovi, ki bi morala itak biti njegova, in da bodo poklicani bolne spoznavali za bolne!

Inženjerska zbornica za Slovenijo in Dalmacijo v Ljubljani ima svoj letni občni zbor dne 15. februarja 1927 ob 15. (3.) uri popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani.

Vabilo. Podporno društvo železniških uslužbencev sklicuje za v nedeljo dne 27. februarja 1927 ob 8. uri zjutraj v prostorih hotela »Štrukelj« kolodvorska ulica v Ljubljani, občni zbor z sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. določitev podpore in članarine, 3. volitev novega odbora, 4. eventuelne spremembe pravil, 5. raznoterosti.

Vabilo na družabni večer, ki ga priredi »Delavska tlovalna in kulturna zveza SVOBODA« podružnica Ljubljana v soboto, dne 12. tm. ob 8. uri zvečer v prostorih tajništva Svobode v Delavskem domu na Marksovim trgu št. 2. Spored: Petje, godba, šaljivi prizori itd. Serviral se bo čaj s pecivom. K udeležbi vabi odbor.

Iz Ljubljane.

»Oberšreifer« v Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani. Kaj pa je to za ena žvav, so se spraševali delavci Strojnih tovarnen zadnje dni med seboj in se začudeno spogledovali nad to novostjo zabutih ljubljancov. Pa se oglasi Franc iz Kurje vasi, veste fantje, to so pa tiste prazne hlače iz urada, ki furt tuhta kuku nam ga bo abicgu. Pa je zdej neke novga pogruntu, de boja gospod ravnatelj ja vidu, d' tud on kej dela in kuku za hišo skrbi. Šov je po duris in po verkštat pa je vohov, če kje kej po egaretah smrdi, d' bo kej »štrofov« skupi nabrav in da bo vidu kuku se g'spudje »Belibslleiterji« arbeitsornge drže in če vejo kaj ta foršriba. Pa je zajagov ta brihtnega Tončka k' seje s egareto šnufport smodiv, pa ga je prec herštelu in u kancelijo puklicu, pa mu je povedu d' ga bo pu notah »štrafov«, zatu k' ni na trebuh nađu k je on mem šov. Pa tu še ni b'lo zadost, ting-gling-glink, pa pu telefonu g'spoda inženjerja aufrufa, pa ga vpraša, kakšna vorenga da ima pu negovmu verkštat in če ve kaj »Arbeitsornga« foršriba, pa če on tut kej »štrofe« pobira, na konc mu pa se čist na tihem pove, d'ga bo šov g'spodu ravnateljnu »zašpecat«. Se-dej mörte pa fantje aufpasat, k'd'r bo on u gisarji pršov, d' ne bošte železa okrog nega nosil, morma hdu merkat

d' se tiste prazne hlače ne zazžgo, če ne boja spet cajtenge pisale, d' se je g'spud »Obervinkelsreifer« pu naš naumnast sfrderbu. Mi morma tku narest, kjer bo on hođu, d' bosta spred dva pa zad dva fajarberja špricala, d' bo ja ta mlada Windišova šupa na varnem, na vratu sedela.

Maribor.

Kako so radikali in klerikalci potegnili Nemce. Pred oblastnimi volitvami so bile različne kombinacije, kako bodo naši narodnjaki pomagali Nemcem do mandata, ko so celo radikali dobili s svojimi sto volilci prednost pred Nemci. Trdili so, da bo dr. Leskovar odstopil na ljubo dr. Ravniku, ozir. dr. Mühleisnu. Nato je dr. Leskovar javno izjavil, da on svojega mestnega mandata ne odstopi. Nato so začeli, zlasti radikali lansirati vest, da se bodo zglikali radikali in Nemci v Celju, da bi tam odstopil radikal in bi dobil Nemec mandat, dr. Ravnik pa bi ga v Mariboru obdržal. Zdaj pa smo zvedeli, da je to sploh nemogoče, ker je v Celju (kjer je bil le en mandat) namestnik neki g. Cestnik, ki seveda ni Nemec, če se neče preleviti v takega. Tako so torej potegnili celo štajersko Nemstvo, vso purgarijo za nos, ki si bo to kravjo kupčijo dobro zapomnila.

Protestni shod najemnikov v Mariboru se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. ob 9. uri popoldne v Gambrinovi dvorani, kjer bodo socialistični referenti poročali o občinski politiki meščanskega bloka, ki je najemnikom naložil še večja bremena, kakor jih že morajo nositi. Vsi najemniki, pridite na zborovanje.

Socialna sličica iz Maribora. Preteklo soboto je neka siromašna ženska na pošti došla svojega ubogega otroka, zavitega v par mokrih plenice. Drugam se ni vedela djati, ko ni nikjer tople sobe ogrevalnice. To je meščanska urejenost socialnih prilik!

Delavci in poljedelci na deželi, ki so postali isti zdaj 21 let stari, ali še niso bili iz drugih razlogov vpisani v volilne imenike naj se sedaj v februarju pobrigajo, da jih vpišejo. Na deželi jih vpisujejo te dni v občinskih pisarnah. Prinesite delavske knjižice ali domovinski list seboj! Zdaj je še čas za volilno pravico!

Reklamirajte svojo volilno pravico, ako doslej niste še bili vpisani. Vsi pa, ki so po 1. januarjem postali stari 21 let ali so bili med tem časom pri vojakih, naj skrbijo, da se vpišejo v volilnem imeniku. Na tajništvu Ruška cesta 5, se lahko ob večernih urah od 5.—7. zvečer vsakdo prepriča, ali je že vpisan ali še ni. In če ni, naj poskrbi kot dokument delavsko knjižnico ali domovinski list. Sedaj je še čas; da ne bo prepozno.

Svoboda Maribor. Preteklo nedeljo so se začela predavanja, ki se bodo zdaj vršila vsako nedeljo dop. od 10. ur dalje. — Prošlo nedeljo je s. Iv. Favai predaval o osnovnih pojmih socializma in pokazal odkod in zakaj je postal socializem tako mogočen, kakor ga izza krščanstva še ni bilo. Prihodnjo nedeljo točno ob 10. uri nadaljevanje; vse sekcije se naj predavanja udeležijo. Tudi člani UDR naj se predavanju udeležijo! — Predsednik.

Soc. kulturnim organizacijam Maribora in okolice. Vse kulturne organizacije se vabijo da pošljejo v petek 11. februarja ob 20ih v Ljudski dom svojega delegata k seji v svrhu sestave programa za predproslavo

1. maja. Dnevni red: 1. Akademija 30. maja 1927. 2. Slučajnosti. Delegati morajo imeti definitivne predloge svojih društev, ker na poznejše se ne bode oziralo. Vabijo se tudi zastopniki strokov. in političnih organizacij.

Celje.

»Svoboda« v Celju priredi dne 26. februarja v dvorani »Celjskega doma« veliko maškerado »Rdeča noč«, ki obeta v vsakem oziru prekositi vse dosedanje prireditve. Za to maškarado, ki je po številu četrti, vlada v Celju veliko zanimanje.

Ej, kaj pa to pomeni? Torkov »Slovenec« poroča, da skušajo demokratje za občinske volitve pritegniti k skupnemu nastopu socialne demokrate. Slednji so pri volitvah v občinske skupščine dobili 21 glasov. Čedno je to število pri tem pomanjkanju gumija, za to ni izključeno, da so demokrate dobili apetit in se pripravljajo na kak volilni »einund-zwanzig«, da se revanžirajo za partijo »ferblna«, ki so jo 23. januarja zgubili. Na vse zadnje nas cela stvar nič ne briga, ker mi nismo »social-demokrati«. Ti se nahajajo v hotelu »Krona«, kjer imajo njih generalni štab. Firbčen »Slovenec« dopisnik, ki se z ozirom na zadnje volitve prav gotovo razume na »čudne zvezde«, naj gre po informacije v hoteh »Krona«. Tam bo morda zvedel, kaj je na stvari.

Ali — ali! Veliki župan je podaljšal občinski provizorij do konca februarja kljub temu, da je bilo od vsega začetka jasno, da se gospoda na magistratu ne bo sporazumela. Mi se prav nič ne navdušujemo za komisarijat, če pa vidimo, da baraka ne gre naprej, moramo le priti do zaključka, da je bolje, da se ta baraka podere ter takoj razpišejo občinske volitve. Za to pravimo: Ali delajte, ali pa vsi skupaj pojdi, da si celjani izvolijo delaven občinski odbor. Skrajni čas je tudi, da se nemovalni in krivični volilni red odpravi. Tu bi lahko mnogo pripomogli klerikalci, ki so milijonkrat obljubili, da bodo ta zakon odpravili, čim pridejo v vlado. In to ni težko narediti, ker za odpravo enega zakona in uvedbe drugega ni potreba nobenih budžetov in finančnih sredstev.

Šoštanj.

Obtoženca Anton in Frančiška Rožič izjavljata, da nimata nobenega vzroka očitati zas. obtožitelju ali njegovi rodbini nepoštenih dejanj, glede konzumnega društva v Šoštanju, prosita zas. obtožitelja za odpustčenje glede vseh v obtožbi navedenih žalitev, dovolita, da se ta izjava na njihju stroške objavi v dnevniku »Jutru« in dvotedniku »Del. Politike« ter plačata vse dosedaj narasle stroške kazenskega postopanja.

Litija.

Podpisana podružnica »Svobode« ima v nedeljo, dne 20. februarja ob 2. uri popoldne v stari predilniški kuhinji svoj IV. letni redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika ter kontrole. 2. Poročilo enot. 3. Volitev novega odbora. 4. Razno. Vsled važnosti tega občnega zbora je dolžnost vseh članov, da se gotovo ter točno udeležijo, da na njem podajo svoje pomisleke, svoja mnenja in predloge, da bo novo izvoljeni odbor vedel prav delati in koristno služiti skupnim ciljem društva. Opozarjamo člane na člen 19 društvenih pravil,

kateri se glasi: Glasovalno pravico imajo le člani, kateri so plačali članarino zadnjega meseca pred občnim zborom. Občnega zbora se bo udeležil tudi zastopnik centrale »Svobode«.

Delavska telov. in kulturna zveza »Svoboda«, podružnica v Litiji.

Poljčane.

Sele zdaj smo zvedeli, da je v Poljčanah po našem shodu pred oblastnimi volitvami neki duhovnik agitiral proti delavski listi s tem, da je rekel, da so oni brezposelni lesni delavci, ki so dobili neko podporo, ta denar dobili kot podkupnino za volitve. Na take nesramnosti je g. duhovnik, ki po Kristusovih naukih ne sme vedoma lagati, dobil že pri teh volitvah svoj odgovor, ker so vsi zavedni delavci volili našo listo in se lepo izkazali. Ta sveti gospod pa je še hujskal proti onim, ki so denar dobili, posebno proti onemu, ki ga je razdelil, tako da so ga nahujskani podrepniki klerikalcev skoro pretepli. Pa je Krist rekel, da je treba celo sovražnika ljubiti; a ti niti političnega nasprotnika ne prenesejo. Delavci si bodo to seveda zapomnili in še bolj vneto delali za delavsko stvar, za časopise, za organizacijo in vse, kar jim je treba.

Ježica pri Ljubljani.

V soboto, dne 12. februarja ob 7. uri zvečer se bo vršil na Ježici v gostilni »Ruski car«, občni zbor krajevne organizacije SSJ. Vsem sodelnikom priporočamo, da se udeležijo občnega zbora v polnem številu. Našo krajevno organizacijo na Ježici moramo še bolj učvrstiti, saj imamo v našem kraju dosti dobrih sodrugov.

Vič pri Ljubljani.

V nedeljo, dne 13. februarja ob 3. uri popoldne se bo vršilo v društvenih prostorih člansko zborovanje krajevne organizacije SSJ na Viču. Na dnevnem redu so važne stvari. Sodruzi naj se zborovanja udeležijo v polnem številu in pravočasno.

Studenci pri Mariboru.

Studenci pri Mariboru. Vsi delavci, ki so 1. januarja dopolnili 21. leto, ali so bili prejšnje mesece pri vojakih, ali pa so se šele priselili, pa še niso vpisani v volilni imenik, naj se pobrigajo, da jih bodo zdaj vpisali. Vpis se vrši v občinski pisarni od 14. do 19. februarja vsak dan od 6. do 8. ure zvečer. — Pobrigajte se sedaj za svojo volilno pravico.

Kino.

KINO »DIANA«, STUDENCI

Od sobote 12. febr. do vključno toorka 15. februarja Rudolf Valentino in Nita Naldi v najlepšem in najboljšem filmu »Cobra« ali »Ljubitelj žen«. Najlepši, najboljši, najprijetnejši filmski igralec Valentino je mrtel! In ravno ta film je predzadnji pred njegovo smrtjo, torej gotovo najboljši film s nepozabnim Valentinom. Ni je scene v filmu, ki bi ne zanimala gledalca, ker ravno v tem filmu je višek scenerije o ljubezni moža do žene, ker ravno ena najlepših filmskih zvezd igra kot ljubica. V sredo, soboto, nedeljo in praznikih ciganski orkester. Pride: od 16. do 18. Lon Chamy: Jezovita trojica, kriminalni film iz cirkuškega življenja. Potem: Harry Hill v detektivskem duelu.

Naročajte in širite »Delavsko Politiko«! Zahtevajte jo v vseh lokalih, kamor zahajate! Kupujte edine v trgovinah, katere inserirajo v delavskih listih! Podpirajte svoj tisk, ker s tem jačate svojo moč!

IVAN JAX IN SIN, LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 2.

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. 15 letna garancija. — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI „ADLER“

Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria, Kayser, Waffentrad (Orožno kolo). Pletilni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke! — Cenike franco in zastoj!

Naročajte in širite „Del. Politiko“!

MOŠKE OBLEKE, KLOBUKE,

perilo, čevlje, dežne plašče, dežnike, palice, nogavice i. t. d. kupite najcenejše in najboljše pri

Jakob Lah, Maribor, samo Glavni trg 2.